

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ה אייר תש"פ | דף היומי בבלי: שבת עד.

דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ה'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק י"ז עד 'לא תעמוד'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ד משנה ה עד פרק ד משנה יא

מחתן ילד? כל הפרטים על הגמ"ח שנותן לך עד 50 אלף שקלים במתנה! | "האופניים צנחו לעומק של 15 מטרים, ואני עליהן..." | "אני מקצר, כי אין שולחן בחדר לכתוב עליו" | 1892

על דא ועל הא

**ידידי היקר, אתה לפני שמחה בשעה טובה? בא ואציע לך
גמ"ח בתנאים שלא הכרת עד היום: הגמ"ח נותן לך בין
30,000 ל-50,000 ש"ח לרגל שמחתך - ב-מ-ת-נ-ה!!! כל
מה שדרוש ממך לקבלת המענק, זה להיות שותף למהפכה...**

'עונת הקורונה' (כמעט) מאחורינו ו'עונת החתונות' מלפנינו - זה הזמן לעצור ולהתבונן: לאן פנינו מועדות? | הרב יעקב יששכר קנובלוביץ

- כדי שיגידו כולם אח"כ "וואו!"...? "אל תשאלו איך היה בחתונה של..."? והבא אחר כך חייב עוד קצת יותר... והבא אחריו עוד קצת יותר... נו, אז להיכן נגיע בסוף?!

אבל מרוצת החיים לא נותנת לנו לעצור ולהתבונן. אנחנו חיים במרדף מטורף ביום יום אחרי עצמנו... ויום רודף יום ושעה רודפת שעה. אלף תכניות יש לנו למחר, ואם נספיק עשירית זה הרבה והיתר? נדחה למחרתיים עם עוד כמה דברים חדשים שחייבים להספיק... ועוד שישאר לנו זמן לנוח אח"כ.

זהו, אז בא בורא עולם להיות לנו "מלך עוזר ומושיע ומגן", ושם לנו ברקס... שב בבית! שהה במנוחה עם ילדיך ובני ביתך. אין לך לאיפה לרוץ, אין למה למהר. אין חתונות, בר-מצוות... רגע! בעצם יש, אבל אני לא אמור להיות שם. מה, אני כל-כך קשור לשמחה כדי שאתפוס מקום מתוך העשרה או תשעה עשר המשתתפים? יש קרובים ממני.

נו, אז לפחות עכשיו יש לנו זמן לחשוב קצת... הלוואי.

זהו אחד הנושאים שכולם דיברו עליו, כך או אחרת, בתקופה האחרונה, כאחת ההשלכות של עונת ה'קורונה' - הלא הן החתונות שנערכו בתקופה זו, מכורח המציאות, בצמצום משתתפים, אבל - כפי שיעידו רבים - בהרחבת היקף ועומק השמחה...

אנחנו רגילים לראות אנשים רצים, ואז לרוץ עם כולם. לרדוף אחרי כולם למקום בלתי ידוע, פשוט כי כולם רצים. התחרותיות אופפת אותנו בהרבה תחומים במהלך חיינו.

תחרותיות היא אכן תכונה טובה, כמאמרם ז"ל: "קנאת סופרים תרבה חכמה", אך בכל מידה ומידה יש את הצד הטוב ואת הצד הרע (ראה בהרחבה בספרי המוסר המוכרים לכולנו). כך ברא הקב"ה בכל דבר: "ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב... ואת המות ואת הרע", והאדם מצווה: "ובחרת בחיים".

זהו זה, זה העיקרון!

לפעמים צריך לשים 'ברקס' לרגע, ולחשוב עד איפה אתה רוצה לרוץ. וכי בגלל שפלוגי עשה כך אני חייב לעשות קצת יותר

כמובן, לא צריך להתמקד רק במספר המוזמנים, אלא בכל המעטפת: צלם יוקרתי - כזה שמפעיל את החתן ואת... כמו מורה להתעמלות... נו, חייבים לנסות אלפיים תנועות / תנוחות כדי להוציא בסוף 500 תמונות שעברו נפה אחר נפה, עד שנקבל "סולת נקייה"; תזמורת מורחבת, צלמי וידאו + רחפת ועריכה דיגיטלית וכדו'; ואם זה לא מספיק אז יש גם סדרת תמונות בחיק הטבע... (לא אצל כולם, כמובן), תפאורה מפוצצת, עיצובי פרחים חיים לרוחב האולם ועל כל שולחן בנפרד, ושאר מרעין בישין שמוסיפים נתח לא מבוטל.

ושום דבר מכל זה, כידוע לך, אינו בחינם. ומזווית אחרת, גם אינו ערכי וחינוכי.

ועוד משהו לסיום: יסכימו אתי רבים שלא צריך בגלל זה לפצות את הרגש במה שחסכתי מצד אחד, וכדי לא להרגיש שאני "מסכן" בגלל זה - אני אוציא את החיסכון על מתנה לנער או לזוג. שאולי במקום לבזבז על להאכיל את כל השכונה, אחסוך את הכסף ואתן לחתן מתנה יקרה - 3,000 ₪ לספרים או 'צימר' לזוג + רכב שכור לבין הזמנים וכדו'... איזה יופי.

למה צריך לתת לילד (בן ה-13 או בן ה-20) את ההרגשה שגזלנו ממנו משהו, שמחייב אותנו להמיר את זה בפיצוי הולם ומשתלם שיחזיר לו בעיני חבריו את כבודו האבוד. אנו צריכים לחנכו - ולטובתו - שבזבוז אינו מביא תועלת אלא להיפך. אני חושב, שהדרך לזה היא לא להתעורר רגע לפני הבר מצוה/חתונה, כשבדמיונו הוא כבר חוזה איך הוא יושב על כסא רם ונישא... אלא מותר לפתח את הנושא בשיחה עניינית משפחתית או מורחבת יותר, ולא אישית, כשהוא צעיר יותר ומוכן לקבל ולהפנים איך המבט כלפי אחרים בנושא זה (כמובן בדרך כבוד). ואז, כשה יהיה נוגע אליו, יהיה לו יותר קל לשפוט את עצמו ע"פ תובנות שמוקנות לו מקדם.

ישנם כאלה מ'חתונות הקורונה' המדוברות, ששכרו מעצבי אירועים יוקרתיים כדי לעצב להם מרפסת / גג בדירה של שכן באלפים רבים של שקלים, שחלילה לא יראו הדורות הבאים בתמונות איזה עלוב זה היה. ויצא שכרו בהפסדו. נראה לי, שזה לא הוסיף להם אפי' קמצוץ של שמחה, רק דמיונות.

ידידי היקר, אתה לפני שמחה בשעה טובה? בא ואציע לך גמ"ח בתנאים שלא הכרת עד היום:

הגמ"ח נותן לך בין 30,000 ל-50,000 ₪ לרגל שמחתך - ב-מ-ת-נ-ה-!!!

כל מה שדרוש ממך לקבלת המענק, זה להיות שותף למהפכה. נכון, אף אחד לא ירצה להיות 'ראשון', ולהביט ימינה ושמאלה לבדוק אם מסתכלים עליו במבט מוזר או בזים לו כקמצן. אבל בכל זאת, אנחנו יכולים לשנות.

הנה, ראה כמה דיבורים דיברו בתקופה האחרונה על חתונות, ועל שמחות בכלל... על 'חתונות הקורונה' כמודל ראוי גם להמשך. ובר-מצוה? בכלל מאן דכר שמייה! יעלה החתן לתורה, יאחלו לו כל השכונה מזל-טוב מהמרפסת... וזהו! והוא גדל ונכנס לעול המצוות כאיש בין אנשים. וכי בגלל שלא הביאו "הערינג" הוא יסכים להישאר קטן?...

רבים וטובים מאתנו משתתפים באירועים רבים ושמחות של אחרים, ידידים ומשפחה, מכרים ותלמידים כ"י, כאלו שאתה פוגש אותם שבוע לפני החתונה והם מספרים לך בהתרגשות טבעית שבשבוע הבא בשעה טובה הוא מחתן את... וכמובן יוסיף בנימוס: "אשמח מאוד לראות אותך". והוא באמת ישמח. מאוד יפרגן לו לראות אותך מאמץ ברצינות את דבריו וטורח לבוא בלבביות כזו ולברכו במאור פנים. הוא לא חשב עד עכשיו שאתה כה מעריך אותו.

ואתה, בוודאי משתדל בלב שמח, כדי לכבד, כדי לברך ולשמח, כמובן, לא בשביל האוכל.

מבט קצר בשמחות המקובלות מגלה, כידוע במחוזותינו, כי רוב האורחים שאינם בדרגת קרבה ראשונה לא מתיישבים לסעודה. רובם של הידידים מהכולל ומהקהילה יטרחו לבוא לאחל בידיות ברכות חמות אחרי ה'כולל ערב', כשהסעודה בדרך כלל כבר הסתיימה זה מכבר. בהרבה מקרים לא לטעום כלום ולחזור.

"אבל..."

בואו נעצור לרגע. לא הגזמנו?! האם אנחנו לא נכנסים מרצון למערבולת מסחררת? נכון, הוא באמת שמח אתך... וכי בשביל זה כל ידיד ומכר צריך לקבל כשלושים הזמנות לאירועים בשבוע? ואם הוא ישמח בשמחתך בלבד, ויברך אותך כשיפגוש אותך בבית הכנסת, האם יחסר משהו מהשמחה האמיתית שלך??

רבים מאתנו היו שמחים ומרוצים להפחית הרבה מאוד מהוצאות הענק האלה, שתפחו ועוד יתפחו (תלוי בנו) לממדי ענק. אך כל עוד לא השתנו הנורמות החברתיות, קשה מאוד מאוד, ואולי אף בלתי אפשרי לצפות לשינוי. כשכל חבריך הזמינו אותך לשמחותיהם, איך תרגיש כשאתה לא מזמין אי מי מהם? איך תצפה מהזוג הצעיר לוותר על מה שיש לכולם, ולכפות עליהם דבר שהם מתביישים בו בחברה בה הם נתונים? זה עוול, ודבר אסור (כך לענ"ד).

אם יהיו יחידים סגולה שמצפצפים על כל העולם ויציעו מיוזמתם להוריהם לצמצם, אשריהם ואשרי חלקם. אבל תסכימו שזה קצת מוזר. לא הרעיון של הצמצום, אלא החריגה מהמוסכמות. אין זה בטבע בני אדם בדרך כלל, להחריג עצמם ממוסכמות מקובלות. זה לא נעים!

הדברים בהחלט ראוי שישתנו, מסיבות מוצדקות, לטובת כולנו. ובאמת זה עיתוי מעולה לנצל אותו למהפך חיובי.

בצמצום עם הכיתה ב"שעת שמחה" בימי שישי, למשל, למי שנעשה בר מצוה באותו שבוע, עם כיבוד קל, "מזונות" בלבד [תהיה בכך תועלת גם ללימודים של יום מחרת הבר מצוה בכיתה]. ברור שאי אפשר אחד כן ואחד לא. אבל "כולם לא", אפשר! אני מאוד לא משוכנע שבהכרח מי שחגג בר-מצוה באולמות פאר עם הסרטות ותזמורת, או נישא בחתונות ראוותניות בגני אירועים יוקרתיים, עם הופעות של זמרים מוכרים ומקהלות, כשעל כל שולחן ניצב פמוט ענק ומטריד - מאושר יותר מהאנשים הצנועים והפשוטים שלא באו לנקר לאף אחד את העיניים.

אתה מסכים עם הדברים? קח אותם והראה אותם למכריך. צלם ושמוך לך בכיס, שתף את מי שנראה לך, שיסכימו גם הם, כמה שיותר. והלוואי ונהיה מהחלוצים המזכים ומשמחים את הרבים!

נכון, לא ביום אחד, אך בלי צורך להתבייש. פשוט צריך להציף את הנושא, לדבר עליו בשיחות רעים. בהסעה מהכולל, כשאתה יוצא מבית הכנסת, בטלפון עם כל אחד, משפחה, ידידים וכו'. שכולם יפנימו שהגיעה העת לשינוי. שכולם יצפו שיהיה אי-מי שירים את הכפפה. ואפשר להרימה ביחד.

כשנגיע למוסכמות מלמטה, צריך לשלב גם המלצה / קביעה / הבהרה בדרכה של תורה, ממקום של סמכות תורנית, שתגרום לציבור שרוצה להיות ממושמע - לפעול לפי הנחיות מוכתבות מלמעלה. ככל שציבור גדול יהנה כמובן מהתוצאה ויצטרף לחוג הנאמנים והמרוויחים, זה יהפך לנורמה מקובלת שאינה מביישת אף אחד.

הנה, הצעה קטנה, למשל: ישנו שיתוף פעולה מבורך בתחומים שונים בין מנהלי הת"תים, שאפשר לנצל אותו כדי לקבוע חוקים מוגדרים ל'בר מצוה', שנעשית כאשר הנער עודו בין כתלי הת"ת. לא חובה שכל הכיתה תשב לסעודה, ואולי אפשר בכלל לחגוג

הסיפור היומי

לפני כשבועיים, בז' באייר, היא מקבלת טלפון מהרווחה, שהורי התינוקת כבר מסוגלים לטפל בילדתם והם רוצים לקחתה בחזרה. האשה ההמומה מספרת להם: "חיי ניצלו בזכות הבת שלכם!"

מוגיד המישרים הרב מנחם שטיין שליט"א, בסיפור מופלא ומרתק שהתרחש בימים אלו

בעולם, היא מקבלת טלפון ממשרד הרווחה שמבקש את עזרתה לצורך מקרה מיוחד במינו: "ישנה תינוקת שנולדה זה עתה, הסובלת מבעיות בריאותיות קשות במיוחד. היא מתקשה לאכול ולנשום בכוחות עצמה, ולכן הוריה לא מסוגלים לגדלה במצב זה, והם מחפשים משפחה שמסוגלת להכיל תינוקת כזו" - פנו אליה בבקשת עזרה.

"זוהי עבודה לא פשוטה ומורכבת. עליה לעבור בדיקות סדירות מידי יום, חיבור למכשירי הזנה שיעבירו לה חמצן ומזון לגופה במשך כמה שעות ביממה. כמובן, לשם כך תקבלי את כל המכשירים והציוד הרפואי הנדרש, בשילוב הכשרה מיוחדת של צוות רופאים שיסבירו לך כיצד עובדים המכשירים וילוו אותך בכל התקופה הקרובה".

היא שמעה זאת, אך הרגישה כי הדבר כרוך באחריות גדולה ומסירות עצומה שיקשו עליה מאד. זהו ממש פתיחה של בית חולים בתוך ביתה. על כן, בצער רב היא סירבה לקחת זאת על עצמה.

לאחר כמה ימים, היא מקבלת שוב טלפון מהרווחה שאומרים לה כי למרבה הצער הם לא מצאו משפחה שמוכנה לאמץ את הילדה, וכי כיוון שהם מכירים את ליבה החם והרחב, הם שוב פונים אליה לעזרה, מפני שאין להם פיתרון אחר. הפעם היא לא

אין מקרה ואין טעות. גם כשהעולם נעשה כמרקחה, יושב הקב"ה במרומים וכותב וגוזר על כל מדינה ומדינה מה יהא בה, כמה חולים יהיו, כמה יברואו, כמה חלילה יפטרו, וכמה ישארו בריאים. עלינו לעשות את ההשתדלות, אך משמים הכל ספור וקצוב עד לפרטים הכי קטנים.

לפנינו סיפור מרתק שסיפר מגיד המישרים, הרב מנחם שטיין שליט"א, שהתרחש בימים אלו, ימי הנגיף:

"היה זה לפני 4 חודשים בלבד, בחודש טבת התש"פ, התקופה בה העולם עדיין לא שמע והרגיש בנגיף הנורא. בעיר מונסי שבארה"ב מתגוררת לה אשה יהודיה וצדיקה בשנת ה-44 לחייה, העושה שליחות גדולה ביותר: היא ובעלה זכו ב-4 ילדים נהדרים, אלא שבנוסף לילדיה, היא נוהגת מזה שנים רבות להוות כ'משפחה אומנת' בביתה.

בשנה האחרונה, היא מגדלת עוד שני ילדי 'אומנה' אשר הוריהם לא מסוגלים לגדלם מסיבות בריאותיות או כלכליות. 'משפחות אומנה' לוקחות ילדים שכאלו ומגדלים אותם לפעמים כל החיים, ולעיתים רק לתקופה קצרה של כמה חודשים עד שנים, עקב החלטה של ההורים הביולוגיים כי הם מרגישים שהם שוב מסוגלים לגדל את ילדם, ואז הם מחזירים את הילד להוריו. והנה, בשלהי חודש טבת האחרון, טרם התפרצות הנגיף

יכלה לסרב, והיא קיבלה את התינוקת לביתה.

בימים הראשונים היה זה נראה מערך רפואי גדול - עשרות מכשירים רפואיים הגיעו לביתה, הוקצה לתינוקת חדר נפרד, ואותה אשה עברה הדרכה מכמה רופאים ואחיות שהגיעו מידי יום לערוך בדיקות שגרתיות. כעת היא גידלה שלושה ילדי אומנה, מלבד הארבעה שיש לה.

והנה עוברים להם שלושה חודשים של טיפול במסירות נפש עצומה בתינוקת, והנגיף הנורא משתולל בכל העולם. הנגיף מכה קשות בכל מקום, והוא מגיע אף למונסי שבארה"ב. בערב פסח האחרון, האשה הזו חשה לא טוב, ולאחר בדיקה קצרה מודיעים לה כי היא נדבקה בנגיף במצב בינוני עד קשה. במונסי בינתיים ישנם אלפי חולים ומאות נפטרים מדי יום ל"ע.

האשה הזו מתקשה לנשום ומצבה מידרדר. היא מובהלת ע"י אמבולנס לבית החולים, אלא ששם מודיעים לה כי בית החולים נמצא לפני קריסה. ישנו 0 מקום, וכל מכונות ההנשמה תפוסות, ורבים ממתינים בתור למכונות. כן, כן, ארה"ב של 2020 בעידן המודרני קורסת ללא מכונות הנשמה!

שבורה ורצוצה, מחזירים אותה לביתה במצב קשה כשהיא מתקשה בנשימה ומרגישה שסופה קרב ובא. ואז היא נזכרת במכונת ההנשמה של התינוקת, אותה היא מאמצת. כיוון שהתינוקת משתמשת במכונת ההנשמה רק שעות בודדות ביום,

היא מחליטה להשתמש במכונות לעצמה במשך שאר היום, והדבר גורם לה להקלה עצומה ועזרה אדירה.

לאחר כמה שבועות, עם תחילת חודש אייר, היא מקבלת בשורה טובה - היא החלימה מהנגיף בנס גלוי. היא מודה לה' על הנס, אך הסיפור עדיין לא נגמר.

לפני כשבועיים, בתאריך ז' באייר האחרון, היא מקבלת טלפון מהרווחה כי ההורים של התינוקת מרגישים כי הם מסוגלים כעת לטפל בילדה, וכי הם מודים לה ורוצים את התינוקת בחזרה. האשה ההמומה מספרת להם: "חיי ניצלו בזכות הבת שלכם! חליתי בנגיף בצורה קשה ולא היתה לי מכונת הנשמה. בעזרת מכונת ההנשמה של בתכם הוקל מעליי הסבל והחולי, ולאחר כמה שבועות הבראתי בס"ד. אך אם תסכימו, אני רוצה שבתכם תישאר אצלי עוד שבועיים כהכרת הטוב על ההצלה שהצילת אותי".

ההורים התרגשו מהסיפור והסכימו להשאיר את התינוקת לעוד שבועיים. ובשבת זו, בהר בחוקותי התש"פ, זו השבת האחרונה שהתינוקת אצלה, ובשבוע הקרוב היא תשוב להוריה. "שלח לחמך על פני המים - כי ברוב הימים תמצאנו", כל מה שאדם עושה לשני, יחזור לטובתו באחד הימים.

(גיליון 'טוב לחסות בה')

פרשת השבוע

"אני זוכר כי מלפנים לומדי התורה סבלו מעניות גדולה מאד, לא היה כסף לקנות בגדים. היו שלבשו חולצות כהות בימות החול מפני שלא היה כסף לקנות חולצות לבנות, והיו כאלו שהוצרכו לפרוס מגבת על הספסל כדי שהבגדים לא יתבלו..."

מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א, על לימוד תורה מתוך הדחק

"ביום הזה באו מדבר סיני"

שח מרן רה"י הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א: "אני זוכר זמנים קשים שעסקו בתורה מתוך הדחק. כשלמדתי בלומז'ה בתקופת השואה כמעט שלא היה מה לאכול בשיבה, והיו מסתדרים עם מה שהיה ולא באו בטענות. למדו בהתמדה מתוך שמחה, והיו מתמידים גדולים שלא ישנו בצהריים, ולמדו כל היום ברציפות מהבוקר עד הערב, ויצאו גדולי תורה מפורסמים."

בהזדמנות אחרת שח מרן: "הדרך לזכות להצלחה בתורה היא רק על ידי ייסורים וקשיים, ועכשיו בדורנו זה התרגלנו להיות מפונקים. אני זוכר כי מלפנים לומדי התורה סבלו מעניות גדולה מאד, לא היה כסף לקנות בגדים, היו שלבשו חולצות כהות בימות החול מפני שלא היה כסף לקנות חולצות לבנות, והיו כאלו שהוצרכו לפרוס מגבת על הספסל כדי שהבגדים לא יתבלו, כי זה היה הבגד היחיד וצריכים לשמור עליו..."

[נ.ב. ובענין זה עיין בקובץ 'לאורו', שהביא בשם מרן הגרב"ד פוברסקי שליט"א שסיפר עד כמה היה מרן מופקע מענייני עוה"ז כבר בצעירותו, וכאשר בא בבית האירוסין ודחקו בו לקנות בגד חדש לכבוד שמחתו, הלך לחנות ושב עם חולצה בצבע תכלת...]

"וכשהיו הנעליים נקרעות, למי היה אפשרות לקנות חדשות? תיקנו טלאי ועוד טלאי ועוד טלאי... היו מליצות ידועות על נעליים עם חורים. גם האוכל וחדרי הפנימיות לא היו בתנאים נוחים, לא היו מים חמים לרחיצה, והמיטות היו עם מזרנים כאלה שהרגישו את הברזלים. בדידי הוה עובדא שלא היה שולחן בחדר לכתוב עליו, וכשהייתי צריך לכתוב מכתב, כתבתי על הברכיים או שהלכתי לדואר ששם היה מקום לכתוב בעמידה..."

[נ.ב. במכתב ששלחו בבחירתם מרן ולהבחל"ח אחיו הגר"י זצ"ל מהשיבה לאביהם לרמת השרון, ציין הגר"י כי הוא מקצר משום שאין שולחן בחדר לכתוב עליו, וגרשון נ"י הלך לבית

וטרחו בה ואשר תידד שנתו מעיניו יעלה במקום ייסורים'. אדם שמנצל את הזמן ולומד כמה שהוא יכול [לא יותר מכוחו שזה מזיק לבריאות הגוף ולהצלחה בתורה, אבל כפי הכוחות הוא לומד עד המקסימום האפשרי], וישן רק כמה שמוכרח ולא יותר, עמל התורה כזה נקרא ייסורים, שמועילים לכפרת עוונות, ועל ידי זה גם זוכים להצלחה בתורה".

(גיליון 'ממגד גרש ירחים')

הדואר לשלוח את המכתב ושם הוא כבר יאריך...]
"אבל היו מאושרים ושמחו בחלקם! וכך למדו, עם פת במלח ומים במשורה ואשריך בעולם הזה. בימינו נעשו יותר מפונקים, אבל צריכים לדעת כי מי שיש לו קשיים בגשמיות זוהי זכות גדולה מאד, ומן השמים נתנו לו קשיים כדי שיוכל לזכות להצלחה בתורה.
"ואמנם יש עצה להחליף את הייסורים בעמלה של תורה, וכמו שכתב רבינו יונה בשערי תשובה (ד, יא) 'כי ישית עמלו בתורה

על דא ועל הא

נשמתי נעתקה. לשמאלי צלע הר, לימיני מדרון תלול, ומולי מכונית דוהרת... אין לי מה להפסיד. אני חותך ימינה, והאופניים מתעופפים מעל מעקה הבטיחות וצונחים לעומק של 15 מטרים...

מכונית שנוסעת במעלה ההר במהירות רבה, מסתובבת בסביב וממשיכה הישר אלי. נשמתי נעתקת. לשמאלי - צלע הר, לימיני - צוק תלול מגודר במעקה בטיחות נמוך, ומולי גוש אפור שטס במהירות אדירה.

"אין לי הרבה מה להפסיד, אני משנה כיוון וחותר ימינה. מהירות הנסיעה גבוהה מדי, האופניים מתעופפים מעל מעקה הבטיחות, כמו להטוטן של גלשן שלג. למשך כמה שברירי שנייה אני 'שט' מעל הצוק, ואז צונח לעומק של חמשה עשר מטרים. "אלוקים'... אני שומע צווחה איומה, ומבין שמכיון שאני היחיד שם, היא באה ממני... האופניים נוחתים בין שני סלעים ענקיים, ומתקפלים כמו בייגל קלוע, ואני קם ומתרחק מן המקום, עם מעט שריטות פה ושם".

אייב השתק לרגע, ומיד המשיך: "כעת אני שואל את כבוד הרב, לא היית מכנה זאת בשם נס? האם אין הדבר מוכיח לך שהשם ואני קרובים ככה?", הוא שוב השתמש בידי להסביר לי. אתה צודק לגמרי, השבתי. אין כאן כל מקום לוויכוח, זהו נס שאין כמותו, ואם השם הציל אותך, בוודאי שהוא אוהב אותך. חיוך של הנאה נשפך על פניו, הוא לחץ את ידי והתקדם לכיוון הדלת במטרה לעזוב. המתנתי עד שיגיע קרוב לדלת כדי לקרוא לו לחזור.

אייב, אמרתי, אני מקבל בהחלט שהיה זה השם שהציל את חייך באותו יום בהרים, אבל הייתי רוצה לשאול אותך משהו אחר. "כמובן", בטחונו העצמי היה ניכר, "מה היית רוצה לדעת?".

מי לדעתך השליך אותך מן הצוק לכתחילה?... הוא ניצב על מקומו בפה פעור. בדקות הבאות העליתי לפניו הצעה, לפיה יתכן שבדיוק אותו אלוקים שהציל אותו מן הנפילה, הוא זה שגרם למכונית המהירה להגיח מעבר לעיקול...

סיפר הגה"צ ר' נח וינברג זצוק"ל ראש ישיבת אש התורה: ישבתי ליד השולחן עסוק בענייני, כשלתע שמעתי נקישות על דלת חדרי. נראה שהמזכיר יצא לרגע - הרהרתי ונגשתי לדלת בעצמי.

לחדר נכנס צעיר שנשא תרמיל גדול על כתפו. "האם אתה ראש הישיבה כאן?", שאל אותי.

יש אנשים המכנים אותי בתואר זה, עניתי והזמנתי אותו להיכנס לחדרי. ישבנו ליד השולחן, הוא הציג את עצמו בשם 'אייב' ושאל גלויות: "מהי מטרתה של הישיבה?"

'מהיךן הוא מגיע?' חשבתי לעצמי, 'מה הוא רוצה לשמוע'...? הבנתי כי אם הקב"ה זימן אותנו אלי, משמע שיש סיבה לדבר, ובכל זאת רציתי להכיר אותו מעט יותר, לכן השבתי: אמור נא לי אתה מה לדעתך מטרתה של הישיבה?

אייב ניפח את חזהו בתחושת חשיבות והסביר בנימה שלא נעלמה ממנה התנשאות: "מטרתה של הישיבה היא להעניק אפשרות לאדם להתקרב לאלוקים. נכון, כבוד הרב?".

כן, כן אפשר לומר שזה נכון. "ובכן רק רציתי שתדע שאני אינני זקוק לישיבה, אתה מבין? השם מחולל לי ניסים", והוא כרך את האמה סביב האצבע כדי לרמוז על מידת הקרבה שלו לבורא עולם.

אני נרגש להיות במחיצתו של אדם כה קרוב להשם, אמרתי מיד. השתררה שתיקה קצרה ואז שאלתי: כיצד בדיוק, אם תרשה לי, אתה יודע שאתה כה קרוב אליו?

"קל מאוד להסביר זאת", התלהב אייב. "כפי שאמרתי, השם מחולל לי ניסים. הנה אתן לך דוגמא - התחביב האהוב עלי הוא רכיבה על אופני הרים ברחבי ארצות הברית. יום אחד אני רוכב על האופנים שלי במורד כביש צר בהרים, לפתע פתאום מגיחה לה

מדוע אתה חושב שאלוקים יעשה לך דבר כזה? שאלתי, מדוע
יסכן את חיך, רק על מנת להצילך לבסוף?
חוסר הבנה התפשט על פניו.
יתכן שהשם ניסה לעורר את תשומת ליבך, עניתי לבסוף על
שאלתי שלי. אולי הייתה זו קריאה ליקיצה שנועדה להעיר אותך?
שתקתי לרגע ואז אמרתי: האם היית רוצה שהשם ינסה לעורר

שוב את תשומת ליבך?...
בסופו של דבר נשאר אייב ללמוד בישיבה.

המסר הוא ברור, שכל מה שהקב"ה עושה לנו בחיים הוא
כדי שמהמקרים האלו ניקח את עצמנו למינוף, לעליה רוחנית
אפשרית בכל התחומים. והלוואי שנזכה להתבוננות אמיתית כזו!
(בתוך מאמר מהרב נהוראי משה אלביליה שליט"א בגיליון 'האמונה')

על דא ועל הא

**"אני רוצה להביא את הכסף לביהכ"נ כדי שיעשו
בזה חלונות", אמר לי רבינו זצ"ל. אולם כשהלכתי
למלא את הוראתו, צחקו עלי אנשי המקצוע: "אי
אפשר להתקין חלונות לפני ששמים טיח"..."**

"רצון יראיו יעשה"

סידרו. טיח, אפשר בדוחק להסתדר גם בלעדיו. אבל חלונות
חייבים לעשות, שהרי בחורף ישנם רוחות. לכן תזמין חלונות
בכסף הזה'.

"כשהלכתי להזמין את החלונות, אנשי המקצוע צחקו עלי
ואמרו: אי אפשר להתקין חלונות לפני ששמים טיח. אך הרגשתי
שאם רצונו של רבינו שבכסף זה יקנו דווקא חלונות, בסוף זה
יקרה.

"ואכן לא עבר זמן רב, ויד ההשגחה סיבבה שקיבלנו בהפתעה
גדולה ושלא כדרך הטבע, סכום הגון של מאה אלף שקלים
מוועדה בין משרדית בממשלה, בהשתדלותו של ח"כ הרב משה
גפני הי"ו, כאשר אנו היינו מתוך שתי עמותות בלבד שקיבלו
סכום כה גבוה.

"היה זה בעיני אות ופלא, כיצד ה' עושה רצון יראיו, וכמאמר
הגמרא (סוטה דף י"ב ע"א) 'צדיק בודאי גזירתו מתקיימת,
שנאמר (איוב כ"ב כ"ח) 'ותגזר אמר ויקם לך"'.
(גיליון נשיח בחוקיך)

שח רבי יצחק אנגלסברג שליט"א משגיח בישיבת סלבודקא
וממייסדי בית הכנסת 'צא"י יד אהרן' - בית מדרשו הנוסף של
רבינו מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל:

"כשחגגו את חנוכת בית הכנסת, בשנת תשנ"א, בית הכנסת
היה אז עדיין ללא מדרגות, טיח, ריצוף, ואף ללא חלונות. במקומם
פרסו יריעות ניילון... העירייה דאז הפתיעה וסידרה תאורה ארעית
ע"ג חוטים..."

"בשבת הראשונה כשהגיע רבינו לבית הכנסת החדש, הוא
קרא לי אחרי התפילה ואמר: 'תראה, בקופת האוצר בי"ד נשאר
עודף [משנת השמיטה תשמ"ז] 30 אלף שקלים, וצריך להביאו
לצרכי רבים. אני רוצה להביא את הכסף לבית הכנסת כדי שיעשו
בזה חלונות'.

"כשמעתי זאת כמובן ששמחתי, אך מיד אמרתי לרבינו:
הרב, למה דווקא לחלונות? הרי חסרים כאן דברים הרבה יותר
דחופים... חשמל, טיח וכו' וכו'.

"אבל רבינו נשאר בשלו והסביר: 'חשמל, אני רואה שכבר

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

**האם מותר להזהיר אדם מפני כניסה
לשותפות שעלולה להזיק לו?**

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

רוצה להיכנס לשותפות עם מישהו, והוא מכיר את אותו אדם
שאינו חושש לממן אחרים מפני טבעו הרע, שעליו להזהירו מפני

היום עומדים אנו בחלק הציורים שבסוף הלכות רכילות.
הציור הראשון שכותב ה'חפץ חיים' הוא באדם שרואה שחברו

אלא שאצל חברו הדבר נחשב לחיסרון גדול ואם היה יודע ממנו לא היה נכנס לשותפות, חובה לספר לו זאת.

אמנם, מוסיף החפץ חיים, שכל זאת רק כשהוא משער שלא יגיעו הדברים לאוזני אותו שותף, שהוא זה שגילה על מצבו הכלכלי. אבל אם יודע שהדברים יגיעו לאוזניו ותיגרם מכך שגילה ומחלוקת, אסור לו לספר, וישתמט מלהשיב, ויותר טוב שיאמר שאינו יודע.

על כל פנים עולה מהדברים, שבמקרה שהנזק מחמת השותפות אינו ודאי, וחברו אינו שואל אותו מפורשות על הדבר, אסור לו לגלות. וכן כתב הגר"י זילברשטיין לענין אדם שרוצה להשקיע את כספו אצל מישהו שיש חשש שעסקיו בפני התמוטטות, צריך למונעו מכך, אך לא יאמר לו בפירוש, אלא יאמר לו שיש השקעות טובות ובטוחות יותר. ואם לא יתקבלו הדברים על לבו נראה שיצטרך לאתר את איש העסקים ולבקשו שיגלה בעצמו למשקיע את מצבו.

השותפות [ושיהיו בזה כל התנאים המבוארים בכלל ט' סעיף ב]. ומה הדין באופן שהאדם חושש שהשותפות תזיק לחברו, לא בגלל טבעו הרע של השותף, אלא בגלל מצבו הכלכלי? בהגה"ה מוסיף החפץ חיים, שבאופן זה אסור לו לספר, דמנין לו שאכן יגיע היזק לחברו בגלל השותפות. ובביאורים ומוספים מביאים שיש מי שכתב, שאכן במקרה שברור שיגיע היזק מחמת כן, וכגון שכל העסק בנוי על חוסנו הכלכלי של השותף, חייב הוא לספר לחברו ולהזהירו מפני השותפות.

ואופן נוסף שבו חובה להזהיר את חברו מפני שותף שמצבו הכלכלי אינו טוב, למרות שלא ברור שהדבר יגרום נזק לעסק, הוא כאשר חברו שואל אותו במפורש על מצבו הכלכלי של אותו שותף, וניכר הדבר שאין הוא רוצה להיכנס לשותפות במידה שמצבו הכלכלי של השותף אינו טוב. באופן זה מותר לחברו לספר לו את האמת. כך כותב החפץ חיים בהג"ה, ובביאורים ומוספים מציינים שהוא הדין לגבי כל חיסרון, שבאמת אינו חיסרון בעצם,

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

מעשה במנהל סניף דואר שהלך בליל שבת להשמיד מכתבים מסיונריים...

שבת דף עד

"בורר ואוכל בורר ומניח..."

השבת שרף את כולם. שאלתו היתה האם עבר על איסורי בורר ומוקצה?

השבנו לו, שאיסור בורר אין כאן, כיון שהוא לא רצה בתיקון המכתבים הטובים, אלא ביקש להיפטר מהגרועים. וראיה לכך, שאם בשק הגדול היו רק מכתבים מסיונריים, היה משמיד את הכל. ובאשר למוקצה, אמרנו לו שגם בכך לא עבר על איסור, כיון שהדבר דומה לקוץ המונח ברשות הרבים, שמותר לסלקו בשבת, והרי אין הבדל בין נזק גופני העלול להיגרם לאדם, ובין נזק רוחני. (שבת בשמחה עמ' צב)

מנהל סוכנות דואר במדינה אחת בחו"ל, בה היה ריכוז גדול של יהודים, סיפר לנו שביום שישי אחד, לפני סגירת הדואר, נכנס לבנין מסיונר ידוע והניח שק מכתבים גדול, כדי שיביילוהו וישלחוהו. "כיון שידעתי שבין המכתבים יש גם כאלה המכילים חומר מסיונרי מסוכן, שישלח ליהודים המתגוררים באיזור ההוא, גמרתי אומר לחסום את דרכם של המכתבים הללו ולגרום שלא יגיעו למענם", אמר המנהל.

בליל שבת, אחרי תפילת ערבית, נכנס המנהל לסוכנות הדואר, והחל לברור מהשק הגדול את כל המכתבים המסיונריים, ובצאת

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באיזה מקרה אוכלים 'מרור' בתחילת ה'סדר' ו'כרפס' אחרי המצה?

אכילת המצה יטבול מעט מהירק במי מלח - כנהוג ב'כרפס' - ויאכלנו לשם 'כרפס', כלומר לשם טיבול שני הנדרש בלילה זה מלבד טיבול המרור בחרוסת. ולדעה זו, ניתן לבצע את הטיבול הנדרש ל'כרפס' בטיבול ה'כורוך' בחרוסת (ראה שו"ע לעיל, א), ואין צורך בטיבול נפרד.

[שו"ע תעה, ב, ומשנ"ב כו-כח]

אדם שיש ברשותו בליל הסדר רק ירק אחד, הראוי לקיום מצות מרור, ואין בידו ירק נוסף לצורך ה'כרפס' - לדעת השולחן ערוך יברך עליו לאחר הקידוש 'בורא פרי האדמה' ועל אכילת מרור, ויאכל פחות מ'כזית' לשם 'כרפס', ולאחר אכילת המצה יטבול 'כזית' בחרוסת ויאכלנו לשם מצות מרור. ויש אומרים, שלאחר הקידוש יקיים את מצות המרור, ולאחר

הבולע מצה או מרור - האם קיים בכך את מצות אכילתם?

זו, הניזון באמצעות צינורית המוחדרת לגופו, אינו יכול לקיים מצות מצה, כיון שבליעת המצה דרך הצינור אינה דרך אכילה. והבולע מרור ללא לעיסה, לא יצא ידי חובת אכילת מרור, משום שחלק ממצות אכילת מרור הוא טעם הירק שיש בו מרירות, אשר אינה מורגשת כי אם על ידי לעיסה.

[שו"ע תעה, ג, ומשנ"ב כט, ל רלג; ביאורים ומוספים דרשו, 34]

באכילת מצת המצה בליל הסדר, לכתחילה יש ללעוס את המצה כדי לחוש בטעמה; ובדיעבד, אף אם בלע את המצה ללא לעיסה כלל, ואף אם עטף אותה בדבר מאכל אחר, כך שפיו וגורנו אף לאל נגעו במצה - יצא ידי חובה. אולם, המלפף את המצה בדבר שאינו מאכל ובלעה - לא יצא ידי חובתו, כיון שאכילה כזו אינה נחשבת כ'דרך אכילה'. ומסיבה

האוכל מצה שלא לשם קיום המצוה - האם יצא ידי חובתו?

לאכול 'כזית' ממנה במהירות הנדרשת לקיום המצוה - חובה לחנכו באכילת מצה, עם הברכה. ויש שהורה שבנוגע לקטן ניתן להקל ולחשב את זמן אכילת כזית מצה עד תשע דקות. ואם אינו מסוגל לאכול במהירות הנדרשת, אין לחנכו בברכת 'על אכילת מצה'.

[שו"ע תעה, ד, ומשנ"ב לד רלו; וראה שעה"צ לו; ביאורים ומוספים דרשו, 37]

האוכל מצה בליל הסדר שלא לשם קיום מצות אכילת מצה - לדעת השולחן ערוך, אם ידוע לו שהוא אוכל מצה, ושהלילה הוא ליל הסדר, יצא ידי חובה. ויש אומרים שאינו יוצא ידי חובה אלא כשמתכוון לשם אכילת מצה. ואם אמר במפורש שאין כוונתו לשם מצוה - לכל הדעות לא יצא ידי חובה. וילד שאינו מבין את ענין המצוה שבאכילת המצה, אך מסוגל

* בזמן שבית המקדש היה קיים, היה הלל הזקן כורך את המצה והמרור ואוכלם יחד, וכזכר למנהגו של הלל, הנהיגו חכמינו ז"ל גם בזמן הזה לכרוך 'כזית' מצה עם כזית מרור, ולאוכלם יחד; ואכילה זו, מכונה 'כורך'. ויש לטבול את ה'כורך' בחרוסת. ולאחר כריכת המצה והמרור, יאמר: "זכר למקדש כהלל", ויאכלם יחד. ובנוסח ההגדה שבידינו, יש תוספת על נוסח זה. ואין להפסיק בדיבור בין אכילת המצה והמרור לאכילת הכורך, כדי שברכות המצה והמרור תחולנה גם על הכורך; וכתב במשנה ברורה, שמהלכה זו נראה שצריך לומר 'זכר למקדש' רק לאחר אכילת הכורך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן ללוש מצות במים שלא 'לנו' על סמך בדיקה במד חום?

במגע היד, כי יתכן שהשמש מחממת את המים רק בנקודה מסוימת באמצעיתם, והחום מורגש בכל המים. ומטעם זה, אין לסמוך אף על מדידה מדויקת באמצעות מד חום; וכן אין להקל בדין 'מים שלנו' אף במקומות בהם המים קרים מאד.

[שו"ע תנה, א, משנ"ב ב-ג ושעה"צ ב; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

חכמינו ז"ל תיקנו שלא ללוש מצות כי אם ב'מים שלנו', והיינו שעברה עליהם לינת לילה בתוך כלי לאחר שאיבתם. וטעם התקנה, משום שהשמש מחממת את המים בדרכים שונות, וצריך לצננם לפני הלישה כדי שלא 'חמיצו' את העיסה. ואין הבדל בין אם מקור המים הוא מבאר, נהר, או כל מקור אחר. ואין להקל וללוש במים שלא לנו על סמך בדיקת חום המים

הלוח היומי

כ"ה באייר | רבי יעקב ב"ר יעקב משה לוברבוים זצ"ל, בעל נתיבות המשפט, חוות דעת, תורת גיטין, מקור חיים, מעשה ניסים ועוד

היום הוא יו"ט בקהילת קאוואליאון על שבשנת שצ"א נעצרה שם המגפה הגדולה, ותיקנו לומר ביום זה פסוקי הודאה מיוחדים וכן נוסח מיוחד של על הניסים: "...וננת רשות למשחית לחבלה והמוות בחלוננו עלה, ונתת על לב הקהילה לצאת מן המסילה, לה' הישועה על עמך ברכתך סלה..." (סדר התמיד)

יארצייט:

תקמ"ה: רבי שאול ב"ר יצחק הלוי האגער זצ"ל, בעל בנין שאול.

תקצ"ב: רבי יעקב ב"ר יעקב משה לוברבוים זצ"ל, בעל נתיבות המשפט, חוות דעת, תורת גיטין, מקור חיים, מעשה ניסים ועוד.

תרי"ד: רבי חיים ב"ר מנחם מנדל הגר זצ"ל, מקוסוב, בעל תורת חיים.

תרכ"ב: רבי יהושע אשר ב"ר יעקב יצחק (ה'י' הק') מפשיסחא) רבינוביץ זצ"ל, מפוריסוב.

תרע"ו: רבי משה ב"ר יצחק באב"ד זצ"ל, אב"ד לבוב.

תש"ב: רבי יוסף ב"ר משה יהודה פצנובסקי זצ"ל, מבאביאניץ, בעל פרדס יוסף.

תש"ד: רבי יקותיאל יהודה ב"ר חיים צבי טייטלבוים זצ"ל הי"ד, מסיגעט.

תשי"ז: רבי חיים ב"ר אברהם זקן חורי זצ"ל, רבה של גאבס-טונים, בעל מצא חיים.

מ' לעומר

חשיבות של מילים טובות לזולת

כתוב בזוהר: כמו שיש עונש לאדם בשביל דיבור רע שהיה אסור לו לדבר ודיבר, כך יש לו עונש בשביל דיבור טוב שהיה יכול לדבר ולא דיבר, כגון שבא לידו לשמח ולחזק את חבריו בדברים טובים ומנע את עצמו מלחזקו ולשמחו, אז הוא נענש בשביל זה. (זוהר פרשת תזריע דף מז. - תרגום מתוק מדבש)

בשעה שאנו רואים מידה טובה, מעשה טוב או כל דבר טוב שיש בזולת נשתדל להחמיא להם על כך

- * שיעורים מקוצרים על הדף היומי
- * דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום
- * ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע
- * שידורים חוזרים מאירועי סיומי הש"ס של 'דרשו'
- * סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות
- * חדש! קבלו תזכורת יומית ללימוד הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666